

Spalio 25 d. 17 val. Lietuvos dvarų kultūros tyrinėtojas Marius Daraškevičius skaitys paskaitą „Gėlės dvaro valgomajame XIX amžiuje“, skirtą Valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo projektui „Šimtmetis su gėle“. Paskaita vyks Panevėžio miesto dailės galerijoje (Respublikos g. 3, Panevėžys).

„XVIII a. pabaigoje ir XIX a. pradžioje Lietuvoje prasideda tikras botaninis judėjimas. Šio sąjūdžio Lietuvoje iniciatoriaus, Vilniaus universiteto profesorius Jonas Friderikas Wolfgangas bei jo dukra botanikė Aleksandra Wolfgangaitė įnešė svarų indėlį į botanikos mokslo Lietuvoje plėtojimą. Per Wolfgangų šeimos ir jos aplinkos rankraštinių palikimą galima kalbėti ir apie ypatingą botanikos mokslo paskirtį to meto Lietuvoje. Botanikos vadovėlių, augalų, gėlių katalogų leidimas, herbarų gausa ir universitetinių botanikos sodų klestėjimas negalėjo nedaryti įtakos ir „nemokslinei“ visuomenės daliai – kiekvienas ir savo namuose norėjo įsiveisti „botanikos sodelį“.

„Sodeliai“ netrukus persikėlė ir ant valgomojo stalų. Jei anksčiau gyvomis gėlėmis puošti valgomojo stalo buvo neįprasta (pirmenybė teikta gėlių girliandoms), tai XIX a. gėlės įsitvirtina puotų stalo dekore. Apogėjus pasiektas XIX a. viduryje. Valgomojo stalo puošybai gėlėmis idėjai plisti padėjo ir leidžiamos knygos, skirtos namų šeiminiukams. Patarimai, kaip serviruoti stalą, kaip sukurti „rojų“ stalo centre, buvo praktiškai įgyvendinami – tai patvirtina litografijos, fotografijos, egodokumentika. XIX a. ne tik gyvos gėlės naudotos valgomajame, bet ir tęsiama tradicija patalpas kvėpinti džiovintomis gėlėmis bei distiliuotu kvapiuoju gėlių vandeniu. Taip pat iš gėlių (rožių) buvo ruošiamos uogienės, vadinamieji konfitiūrai, kurie buvo neatsiejama turtingo desertinio stalo dalis“ – trumpą įvadą į paskaitą pristato lektorius.

Apie gyvas, džiovintas, distiliuotas ir iš gėlių gaminamas uogienes Lietuvos dvaruose XIX a. ir kalbėsime paskaitos metu.

Marius Daraškevičius – architektas, Lietuvos dvarų kultūros tyrėjas, menotyros doktorantas (Lietuvos kultūros tyrimų institutas ir Vilniaus dailės akademija) šiuo metu rengia disertaciją tema „Valgomasis Lietuvos dvarininkų namuose XIX amžiuje“. M. Daraškevičius yra praktikuojantis interjero architektas, dizaineris, „Europos architektūros istorikų tinklo“ narys, Vilniaus dailės akademijos lektorius, viešosios įstaigos „Dvarų kultūra“ vienas iš steigėjų ir direktorius.

Projektą „Šimtmetis su gėle“ iš dalies finansuoja Lietuvos Respublikos vyriausybės kanceliarija ir Panevėžio miesto savivaldybė.

Paskaita nemokama.

Dailės galerija kviečia į paskaitą „Gėlės dvaro valgomajame XIX amžiuje“

